

Patent tymczasowy dodatkowy
do patentu nr _____

Zgłoszono: 13.12.1971 (P. 152111)

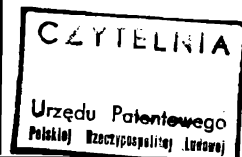
Pierwszeństwo: _____

Zgłoszenie ogłoszono: 30.05.1973

Opis patentowy opublikowano: 30.04.1975

KL. 21e,1/30

MKP G01r 1/30

Twórcy wynalazku: Konrad Adamowicz, Edmund Porządkowski

Uprawniony z patentu tymczasowego: Politechnika Warszawska,
Warszawa (Polska)

**Układ wejściowy z bramką pamięci zwłaszcza w przetworniku
cyfrowo-analogowym do elektronicznych mierników zliczających**

1

Przedmiotem wynalazku jest układ wejściowy z bramką pamięci zwłaszcza w przetworniku cyfrowo-analogowym do elektronicznych mierników zliczających.

Znane dotychczas układy wejściowe w przetwornikach cyfrowo-analogowych wykonywane były w postaci bramek pamięci z pojedynczym wejściem przystosowanym do przyjmowania napięć binarnych ujemnych.

Zasadniczą wadą tych przetworników z układem wejściowym w postaci bramki pamięci jest niemożliwość współpracy z każdym ze znanych obecnie przyrządów cyfrowych. Zakres ich stosowania ograniczony jest do współpracy z przyrządami cyfrowymi wykonanymi na tranzystorach p-n-p.

Celem wynalazku jest opracowanie uniwersalnego układu wejściowego z bramką pamięci zwłaszcza w przetworniku cyfrowo-analogowym, umożliwiającym współpracę elektronicznych mierników zliczających pracujących zarówno w logice binarnych napięć dodatnich jak i ujemnych z rejestratorami piszącymi.

Cel ten został osiągnięty zgodnie z wynalazkiem przez zastosowanie w układzie wejściowym dwóch układów kluczy tranzystorowych, wtórnika emiterowego i bramki pamięci, przy czym kolektor tranzystora klucza pierwszego, połączony jest poprzez rezystor z bazą tranzystora drugiego klucza, natomiast kolektor tego tranzystora połączony jest z kolei z bazą tranzystora wtórnika emiterowego,

2

którego kolektor połączony jest ze wspólnym wejściem zasilającym, z którym połączony jest kolektor tranzystora klucza pierwszego poprzez rezystor oraz kolektor tranzystora klucza drugiego także poprzez rezystor. Emiter tranzystora wtórnika jest połączony poprzez rezystor z bazą tranzystora bramki pamięci, a kolektor tego tranzystora jest z kolei połączony z wejściem sterującym całego układu wejściowego oraz z przerzutnikiem pamięci poprzez rezystor i diodę włączoną w kierunku przewodzącym od tego kolektora.

Baza tranzystora pierwszego klucza połączona jest poprzez rezystor z wejściem układu, przystosowanym do przyjmowania z miernika zliczającego napięć binarnych ujemnych, zaś baza tranzystora klucza drugiego połączona jest także przez rezystor z wejściem układu, przystosowanym do przyjmowania napięć binarnych dodatnich.

Układ wejściowy z bramką pamięci według wynalazku jest przystosowany do współpracy z przyrządami cyfrowymi budowanymi nie tylko na tranzystorach p-n-p, ale także na tranzystorach n-p-n. Umożliwia współpracę elektronicznych mierników zliczających działających zarówno w logice binarnych napięć dodatnich jak i ujemnych z rejestratorami piszącymi.

Przykład wykonania układu wejściowego według wynalazku został bliżej określony na rysunku, na którym fig. 1 — przedstawia schemat ideowy tego układu, zaś fig. 2 — przebiegi napięć w poszczegół-

nych punktach układu przy binarnych napięciach ujemnych, a fig. 3 — takie same przebiegi, lecz przy binarnych napięciach dodatnich.

Na fig. 1 układ wejściowy z bramką pamięci według wynalazku wyposażony jest w dwa układy kluczy tranzystorowych K_1 i K_2 , wtórnik emiterowy W oraz bramkę pamięci B_p . Kolektor tranzystora T_1 klucza K_1 połączony jest poprzez rezystor R_4 z bazą tranzystora T_2 klucza K_2 , natomiast kolektor tranzystora T_2 połączony jest z kolei z bazą tranzystora T_3 wtórnika emiterowego W , którego kolektor połączony jest ze wspólnym wejściem zasilającym napięcia U_1 , które połączone jest także z kolektorem tranzystora T_2 poprzez rezystor R_7 oraz z kolektorem tranzystora T_1 poprzez rezystor R_3 . Natomiast emiter tranzystora T_3 wtórnika emiterowego jest połączony z bazą tranzystora T_4 bramki pamięci B_p poprzez rezystor R_9 , a kolektor tego tranzystora połączony jest z wejściem sterującym E układu poprzez rezystor R_{11} oraz z przerzutnikiem pamięci P_p poprzez rezystor R_{12} i diodę D_3 włączoną w kierunku przewodzącym od tego kolektora.

Układ wyposażony jest w wejście A , przystosowane do przyjmowania z miernika zliczającego napięć binarnych ujemnych, które to wejście połączone jest poprzez rezystor R_1 z bazą tranzystora T_1 układu klucza K_1 , zaś wejście B układu połączone poprzez rezystor R_5 z bazą tranzystora T_2 układu klucza K_2 , przystosowane jest do przyjmowania napięć binarnych dodatnich. Napięcie regulacyjne do układu klucza K_1 doprowadzane jest wejściem U_2 , zaś wejściem U_3 doprowadzane jest napięcie regulacyjne do drugiego układu klucza K_2 . Klucze K_1 i K_2 spełniają rolę układu standaryzującego napięcia podawane na bramkę pamięci B_p przetwornika, niezależnie od poziomu i znaku napięcia wejściowego.

Działanie układu wejściowego według wynalazku jest następujące. Jeżeli napięcie binarne w n -tym kanale cyfrowym jest ujemnej polaryzacji podawane jest na wejście A układu, zaś gdy napięcie to jest dodatniej polaryzacji podawane jest na wejście B . W pierwszym przypadku napięcie sterujące U_2 ustawione jest na takiej wartości, że tranzystor T_1 klucza K_1 przy stanie „0” na wejściu (niski poziom napięcia) jest nasycony, zaś przy stanie „1” (wysoki poziom napięcia) jest zatkany.

Natomiast napięcie sterujące U_3 ustawiane jest na takiej wartości, aby tranzystor T_2 klucza K_2 znajdował się zawsze w stanie przeciwnym do stanu tranzystora T_1 . Wartości napięć sterujących U_2 i U_3 regulowane są potencjometrycznie i podawane z tych samych źródeł na wszystkie kanały wejść cyfrowych. Tranzystor T_2 spełnia w tym układzie rolę inwertera. Napięcie z kolektora tego tranzystora podawane jest na wejście bramki pamięci B_p poprzez wtórnik emiterowy W .

W drugim przypadku, gdy do wejścia B układu doprowadzone są napięcia binarne dodatnie, napięcie sterujące U_2 ustawia się na taką wartość, aby tranzystor T_1 układu klucza K_1 był nasycony. Będzie on nasycony, niezależnie od stanu tranzystora T_2 układu klucza K_2 , którego napięcie sterujące U_3 ma taką wartość napięcia, że przy stanie „0” na

wejściu (niski poziom napięcia), tranzystor T_2 jest zatkany, natomiast przy stanie „1” (wysoki poziom napięcia) jest nasycony. Diody D_1 oraz D_2 zabezpieczają złącza emiterowe tranzystorów wejściowych.

5 Przy takim układzie wejściowym, obojętnie z którego wejścia korzystając, przy stanie „0” na wejściu tranzystor T_2 jest zatkany, natomiast przy stanie „1” nasycony. W ten sposób uzyskuje się normalizację sygnału wejściowego. Rolę bramki pamięci spełnia inwerter na tranzystorze T_4 , który otrzymuje zasilanie kolektorowe E w postaci dodatnich impulsów prostokątnych. Sygnał z tego wejścia E może być oczywiście przenoszony, a więc bramka jest otwarta tylko podczas trwania tych impulsów. Napięcie podawane z kolektora tranzystora T_4 oddziałuje na przerzutnik bistabilny P_p , stanowiący pamięć przetwornika. Impuls kasujący doprowadzany do wejścia G tego przerzutnika powoduje wymuszenie stanu zerowego przerzutnika pamięci.

Po otwarciu bramki pamięci B_p w przypadku pojawienia się sygnału „1” na n -tym wejściu cyfrowym, na kolektorze tranzystora T_4 następuje skok napięcia od stanu nasycenia do stanu zatkania. Zmiana tego napięcia podana poprzez rezystor R_{12} i diodę D_3 wymusza zmianę stanu przerzutnika pamięci P_p , o ile ten został wcześniej sprowadzony do stanu zerowego. Impulsy prostokątne doprowadzane do wejścia E układu, otwierające bramkę pamięci oraz impulsy doprowadzane do wejścia G podawane są z układu sterowania przetwornika.

Zastrzeżenie patentowe

35 Układ wejściowy z bramką pamięci zwłaszcza w przetworniku cyfrowo-analogowym do elektronicznych mierników zliczających, wyposażony w dwa układy kluczy tranzystorowych, wtórnik emiterowy i bramkę pamięci, znamienny tym, że kolektor tranzystora (T_1) klucza (K_1) połączony jest poprzez rezystor (R_4) z bazą tranzystora (T_2) klucza (K_2), natomiast kolektor tego tranzystora połączony jest z kolei z bazą tranzystora (T_3) wtórnika emiterowego (W), którego kolektor połączony jest ze wspólnym wejściem zasilającym napięcia (U_1), które połączone jest także z kolektorem tranzystora (T_1) poprzez rezystor (R_3) i z kolektorem tranzystora (T_2) poprzez rezystor (R_7), natomiast emiter tranzystora (T_3) połączony jest z bazą tranzystora (T_4) bramki pamięci (B_p) poprzez rezystor (R_9), a kolektor tego tranzystora połączony jest z wejściem sterującym (E) układu poprzez rezystor (R_{11}) oraz z przerzutnikiem pamięci (P_p) poprzez rezystor (R_{12}) i diodę (D_3) włączoną w kierunku przewodzącym od tego kolektora, przy czym wejście (A) układu przystosowane do przyjmowania z miernika zliczającego napięć binarnych ujemnych, połączone jest poprzez rezystor (R_1) z bazą tranzystora (T_1), z którą połączona jest wejście napięcia regulacyjnego (U_2) poprzez rezystor (R_2), a wejście (B) układu przystosowane do przyjmowania napięć dodatnich, połączone jest poprzez rezystor (R_5) z bazą tranzystora (T_2), która połączona jest także z wejściem napięcia regulacyjnego (U_3) poprzez rezystor (R_6).

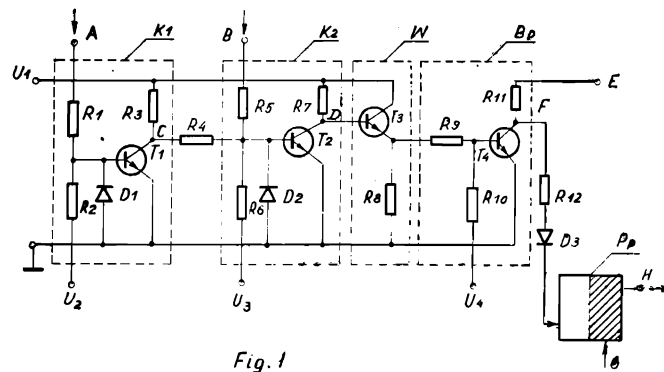

Fig. 1

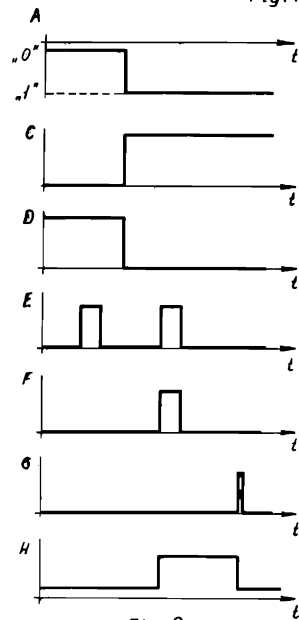

Fig. 2

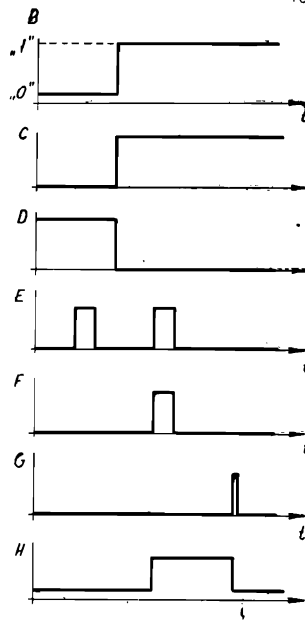

Fig. 3